

Mewnwelediad y Tenant

Mawrth 2024

Gwrando ar denantiaid yng Nghymru: pryderon allweddol presennol tenantiaid a glywyd gan TPAS Cymru.

Fel y sefydliad cyfranogiad tenantiaid cenedlaethol yng Nghymru, rydym yn gwranddo ar denantiaid tai cymdeithasol ledled Cymru am yr hyn sy'n bwysig iddynt a'r hyn sy'n eu poeni o ran eu cartrefi a'r cymunedau y maent yn byw ynddynt.

Roeddem eisiau rhannu'r mewnwelediad pwysig yr ydym wedi'i glywed gan denantiaid yn ddiweddar, i helpu i lunio a dylanwadu ar benderfyniadau i sicrhau bod tai yng Nghymru yn diwallu anghenion, blaenoriaethau a dyheadau tenantiaid.

O'r mewnwelediad tenantiaid hwn rydym wedi nodi themâu allweddol a nodir isod. Mae'r rhain yn rhoi cipolwg o farn a safbwyntiau ar y prif feysydd sy'n peri pryder i denantiaid ar hyn o bryd. Mae'r themâu hyn yn adlewyrchu'r heriau y mae tenantiaid, a'r sector tai yn eu hwynebu ar hyn o bryd.

Mae'r gwranddo a'r dysgu hwn yn rhan o'n sgysiau parhaus gyda thenantiaid, a byddwn yn parhau i wrando a rhannu eu barn.

Sut rydyn ni wedi gwranddo:

Yn ystod ein gweithgareddau cymorth, rydym yn ymgysylltu ac yn gwranddo ar ddemograffeg eang o denantiaid sy'n byw mewn eiddo Cymdeithasau Tai ac Awdurdodau Lleol o bob cwr o Gymru.

Mae gennym gysylltiad rheolaidd â thenantiaid trwy wahanol lwyfannau:

Digwyddiadau Rhwydwaith Tenantiaid misol ledled Cymru

Yn ein hystod o ddigwyddiadau ar-lein ar thema tai a chymuned

Cefnogaeth gwybodaeth ar Ymgysylltu a Thai – e-byst a galwadau ffôn gan denantiaid

Ein cymuned arolwg 'Pwls Tenantiaid'

Mewnwelediad o fforymau tenantiaid ar-lein a safleoedd sgwrsio

O'r ymgysylltu hwn rydym wedi clywed amrywiaeth o farnau a safbwyntiau. Mae'r mewnwelediad amhrisiadwy hwn wedi ein helpu i nodi saith thema gyfredol allweddol sy'n adlewyrchu pryderon a blaenoriaethau allweddol tenantiaid.

Pryderon presennol tenantiaid:

Diffyg Lloriau

Er gwaethaf y cynnydd o ran ymwybyddiaeth a datblygiadau polisi mewnol, mae diffyg lloriau yn eiddo tenantiaid yn dal i fod yn un o'r prif faterion i denantiaid. Rydym wedi derbyn nifer o alwadau ffôn gan denantiaid sydd wedi symud i'w cartref newydd gyda'u plant bach, i ddod o hyd i loriau concrit oer.

Dyweddodd gwraig 19 oed wrthym ei bod wedi symud i fflat heb ddim. Mae hi wedi defnyddio'r Gronfa Cymorth Dewisol (DAF) i gael gafael ar nwyddau gwyn, ond nid yw wedi gallu cael lloriau. Gyda Greenstream CIC yn cael ei ddiddymu, mae'n ymddangos nad oes unrhyw le i denantiaid gael mynediad at loriau fforddiadwy.

Mae safonau Ansawdd Tai Cymru wedi'u hadolygu ac wedi egluro y bydd lloriau yn ofyniad hanfodol ar gyfer tenantiaethau newydd, ond mae sut y bydd hyn yn edrych yn ymarferol eto i'w gadarnhau. Gwyliwch y gofod hwn.

Iechyd Meddwl Gwael Yn Gysylltiedig ag Argyfwng Costau Byw, Cynnydd mewn Rhent

Mae nifer y galwadau a gawn ynghylch iechyd meddwl tenantiaid yn cynyddu.

Mae tenantiaid o fewn y sector tai cymdeithasol yn teimlo wedi'u llethu gyda'r cynnydd mewn costau byw a'u rhenti'n cynyddu'n flynyddol. Y datganiadau mwyaf cyffredin yr ydym yn eu clywed, yw 'mae'r cyfan yn ormod'; 'nid wyf yn gwybod sut y byddaf yn gallu fforddio'r cyfan' ac 'Ni allaf wneud hyn'. Rydym yn cyfeirio at Elusennau Iechyd Meddwl, ond, dywedir wrthym nad ydynt yn cael eu hariannu'n ddigonol a'u bod yn cael trafferth darparu'r cymorth gofynnol.

Troi allan yn y Sector Tai Preifat

Un o'r themâu mwyaf cyffredin ymhlith tenantiaid sy'n galw i mewn i TPAS Cymru yw eu bod wedi derbyn hysbysiad troi allan a'u bod yn ansicr o'u hawliau.

Mae tenantiaid yn dal i gael hysbysiadu Adran 21, gyda dim ond 2 fis o rybudd, er gwaethaf gweithredu'r Ddeddf Rhentu Cartrefi, sef hysbysiad Adran 173 yn y Ddeddf, sy'n nodi y dylai achos o droi allan heb fai fod yn 6 mis.

P'un a ydych yn denant neu'n gweithio ym maes tai, a ydych yn cydnabod unrhyw un o'r pryderon presennol hyn? Ydyn nhw'n adlewyrchu rhai o'r pryderon sydd gan eich tenantiaid ar hyn o bryd? Rhowch wybod i ni.

Mae'r gwranddo a'r dysgu hwn yn rhan o'n sgysiau parhaus gyda thenantiaid, a byddwn yn parhau i wrando a rhannu eu barn.

Mae TPAS Cymru yn cynghori llawer o landlordiaid a grwpiau tenantiaid ar arfer gorau o ran ymgysylltu â thenantiaid ac ehangu llais tenantiaid. Rydym yma i gefnogi ein haelodau.

